

ДОВІДКА
про стан виноградників України
на 01 лютого 2016 року

*Національний Науковий Центр «Інститут виноградарства
і виноробства ім. В. Є. Таїрова»*

У січні на півдні України спостерігалися складні погодні умови. На початку місяця спостерігалася морозна погода, а потім стало порівняно тепло – температури повітря підвищились до позитивних значень. У кінці другої декади пройшли інтенсивні опади у вигляді снігу, а температура повітря значно знизилась. Середні температури повітря у першій декаді січня становили у Запоріжжі, Миколаєві, Херсоні мінус 6...9 °С, а в Одесі та Ужгороді мінус 4 °С. Мінімальні температури повітря у цей період знижувались до мінус 18...21 °С у Запоріжжі, Миколаєві, Херсоні і до мінус 15...17 °С в Одесі та Ужгороді. Друга декада відзначалася підвищеним температурним фоном – середні температури у другій декаді січня становили мінус 1...0 °С, а мінімальні не опускалися нижче мінус 12 °С. У середині третьої декади спостерігалось зниження мінімальної температури по всій виноградарській зоні України до мінус 18...20 °С, а на поверхні снігу до мінус 25 °С. А наприкінці січня температура повітря стрімко підвищилась і вдень досягала 5-8 °С тепла. Середні температури повітря останньої декади січня у Миколаєві, Херсоні і Запоріжжі знаходились на рівні мінус 4...6 °С, а в Одесі та Ужгороді - на рівні мінус 1,5...2,5 °С. Кількість опадів за січень склала в Ужгороді 68 мм, Одесі – 100 мм, Миколаєві – 72 мм, Херсоні 66 мм, Запоріжжі – 63 мм. Висота снігового покриву в Одеській, Миколаївській областях досягла 23-25 см, а у Запоріжській і Херсонській - 7 см.

Мінімальні температури, що спостерігались протягом січня були критичними для центральних бруньок вічок, особливо не морозостійких сортів винограду. Так, за попередніми даними аналізів збереженості вічок встановлено, що перша хвиля холодів (з 2 на 3 січня) не призвела до значних пошкоджень. Загибель центральних бруньок основних технічних сортів винограду становила до 10%, столових сортів до 20%.

Однак, друга хвиля морозів (з 24 на 25 січня) призвела до пошкоджень бруньок винограду, що вимагають особливої уваги до виконання зимового обрізування кущів. За попередніми даними на виноградних насадженнях базових суб'єктів господарювання Північного Причорномор'я (Одеська, Миколаївська та Херсонська області) слабо-морозостійкі технічні сорти винограду (Мерло, Шардоне, Трамінер рожевий та ін.) зазнали пошкоджень центральних бруньок на рівні 20-30%; більш морозостійкі сорти (Аліготе, Ріслінг рейнський, Совіньон зелений, Каберне-Совіньон, група сортів Піно та ін.) в меншій мірі, до 20%. В окремих випадках, на виноградних насадженнях клонів європейського походження, спостерігається пошкодження центральних бруньок на рівні 60-80%, повна загибель вічок – до 50%.

Група столових сортів винограду зазнала дещо більше пошкоджень, внаслідок зниження температур протягом січня. За попередніми даними пошкодження центральних бруньок основних столових сортів винограду (Королева виноградників, Мускат гамбурзький, Іршаї Олівер, Аркадія, Флора та ін.) сягає значень 40-60%, повна загибель вічок 20-40%.

Зимнє обрізування кущів слід проводити з насаджень більш морозостійких технічних сортів (Рислінг рейнський, Каберне-Совіньон, Аліготе та ін.), розміщених на схилах південної експозиції. На таких виноградниках при обрізуванні кущів взимку навантаження їх вічками слід збільшувати на 20-25%, за рахунок посиленних плодових ланок.

Обрізування кущів групи столових сортів та менш морозостійких технічних сортів слід починати з другої половини лютого, коли мине загроза зниження температур до критичних значень для вічок винограду.

В поточному році на виноградниках, які розміщено без врахування оптимальних параметрів ділянок (на північних схилах, у балках), спостерігається пошкодження вічок в два-три рази вище, в порівнянні із ділянками під насадженнями, які розміщено на схилах південної експозиції в верхній та середній їх частині. Тому, при обрізуванні кущів, у кожному конкретному випадку, для отримання запланованого урожаю, виноградарям слід керуватися даними ембріональної плодоносності, збереженості вічок і розрахованими на їх підставі нормами навантаження. За даними проведених аналізів закладка ембріональних суцвіть у вічках винограду на рівні минулих років або дещо вища. В залежності від агротехнічного стану насаджень, у сорту Каберне-Совіньон на одну бруньку припадає від 1,20 до 1,85 ембріональних суцвіть; Мерло 1,15-1,74; Шардоне 0,81-1,63; Трамінер рожевий 0,98-1,56; Совіньон зелений 1,27-1,54; Рислінг рейнський 0,99-1,66; Піно нуар 1,02-1,48.

Слід враховувати і те, що багато сортів (Аліготе, Рислінг рейнський, Одеський чорний та ін.) при загибелі центральної бруньки можуть забезпечити достатній урожай із замісних бруньок, а деякі навіть із сплячих. Особливо це проявляється у разі вологої, тривалої, помірно теплої весни.

Нині необхідно провести фітосанітарні обстеження виноградних насаджень для визначення рівня їх інфекційного навантаження збудниками хвороби і шкідниками. В умовах поточного року на окремих ділянках виноградних насаджень відзначений високий запас патогенної інфекції грибних хвороб (мілдью, оїдіуму, антракнозу, альтернаріозу, комплексу гнилі) і шкідників (гронової листовійки і кліщів). У ослаблених рослин (особливо постраждалих від граду та посухи протягом вегетації минулого року) на однорічній лозі незалежно від сорту присутні збудники мукора, аспергилу і пеніцилу - хвороб багаторічної деревини.

Також необхідно заздалегідь придбати в достатній кількості засоби захисту від шкідників і хвороб, щоб не виникли складнощі з їх придбанням у зв'язку з нестабільністю цінової політики на препарати. Їх варто купувати в

надійних постачальників, щоб бути впевненими в їх якості. Зберігати хімікати слід в сухому місці згідно інструкції.

Для ранньовесняних обробок, особливо при ранкових росах і атмосферних опадах, залежно від виявлених видів збудників хвороб, ефективним застосування наступних фунгіцидів: Коссайд-2000 (1,5-2,0 кг / га) - мілдью; Полірам ДМ ДФ (1,2 кг / га) - краснуха, чорна плямистість, чорна гниль, антракноз; Чемп Ультра ДР 1,5-2,5л / га - мілдью, чорна плямистість; Делан (0,5-1,0 кг / га) - мілдью, чорною плямистість; Фольпан 80 (2,0 кг / га) - мілдью, сіра гниль, оїдіум; Антракол (1,5 кг / га) - чорна плямистість, мілдью; Хорус (0,5-0,7 кг / га) - мілдью, сіра гниль, оїдіум та ін.

У період вегетації при посушливих погодних умовах, необхідна підвищена увага до захисту рослин від оїдіуму, альтернаріозу і білої гнилі, при випаданні опадів - від чорної плямистості, антракнозу, мілдью та сірої гнилі.

Ефективний захист від оїдіуму і мілдью забезпечують наступні бакові суміші фунгіцидів: Танос 50 + Талендо 20; Акробат МЦ + Колліс; Мелоді Дуо 66, 75 + Фалькон 360; Рідоміл Голд МЦ + Топаз; Фольпан 80 + Топсин М 70 та ін., які проявляють додатковий ефективний захист виноградних кущів від таких хвороб, як сіра гниль, чорна плямистість, антракноз, краснуха та ін.

Високу технічну ефективність щодо обмеження чисельності гусениць гронової листовійки мають препарати: Децис Ф-люкс (0,4-0,6 л / га), Люфокс 105 (1,0 кг / га), Номолт (0.5 л / га), Сумі-альфа (0,4-0,6 л / га), Бі-58 Новий (1,2-3,0л / га), Золон 35 (1,0-2,8л / га), Нупрід 200 (0,2 л / га), Цезар (0,2 л / га), Енжіо (0,18 л / га) та ін. Слід відзначити, що ці ж інсектоакарициди регулюватимуть чисельність інших видів шкідників (листогризучих, філоксери, цикадок, трипсів, листових кліщів і ін.), при низькій їх чисельності, стримуючи щільність популяцій шкідників на рівні близькому економічному порогу шкодочинності.

Проводити обробки потрібно виходячи зі сформованої фітосанітарної обстановки на кожному конкретному виноградному масиві за умови виконання всіх регламентів застосування пестицидів, суворо дотримуючись правил техніки безпеки при роботі з пестицидами і агрохімікатами і рекомендацій фахівців із захисту рослин.

Директор
ННЦ «ІВіВ ім. В. Є. Таїрова»,
д.с-г.н.

Власов В. В.